

phema domačijama, ki sta priromali do tolikanj potrebne sprave na božji klif po nagli smrti na tem svetu obeh doslužnih gospodarjev.

Ljudje so blagrovali oba srečna zaročenca, ki bosta znala uživati v ljubezni to, kar je tiščala v pekel sovratva grčasta trdovratnost.

Res je bila gostija — združitev obeh

domačij lepa ter prisrčna na zunaj in na znotraj.

G. župnik je želel v izbranih besedah skupnemu domu obilo blagoslova, miru, ljubezni ter sreče. Sklenil je prisrčno napitnico z ljudskim rekom: »Od sedaj naprej ne bo več: Cic — Drevenic — Petruvska narazen, ampak skupaj v — zakonski ljubezni!

Januš Golec:

Besede in dejanja.

Po vojni se je razpasla neverjetno nepoštenost ter vsemogoče lopovščine. Dnevno prinaša časopisje cele stolpce: ta je bil ogoljufan, zopet oni na najbolj prekanjen način okraden, tretji ubit ter oropan. Vsi ti razni zločini se ne dogajajo v temni noči ter v kakem slavonskem gozdu, ampak pri belem dnevu ter na najbolj obljudenih krajih in prostorih. Priljubljeno ter za pobeg pripravno torišče uzmovičev ter roparjev so železnice. Marsikdo je že bil okraden ter izropan na železniški progi od Zagreba naprej. Na Slovenskem Štajerskem imajo lopovi na piki na jesen zvezo: Pragersko—Čakovec, ker tukaj je večkrat polno sadnih ter vinskih prekupcev, ki nosijo seboj debele listnice.

Letošnjo jesen me je povabil moj dobri prijatelj seboj proti Ormožu, kjer je bil kupil vinski mošt, katerega je hotel prevzeti in plačati. Odpeljala sva se z jutranjim vlakom iz Maribora ter prestopila na Pragerskem. V restavraciji sem pil čaj, prijatelj je bril šale za menoj. Tako od strani naju je motril na dolgo potegnjen neznanec. Tiščal je obe roki v žep in polukaval zvedavo izpod na oči potegnjene športne kape.

Ko je bil pripravljen vlak na odhod, naju je povabil znan sprevednik v čisto prazen oddelek, kjer bi lahko drema. Oni tujec se je sprehajal pred vlakom ter opazoval potnike. Komaj je brlizgnila lokomotiva na odhod, že je prisedel sumljivec tik mene, stegnil dolge noge pod drugo klop ter zasadil oči v prijatelja in njegovo torbo na polici. Moja osebnost ga ni zanimala, ugajal mu je tovariš, ker je majhen, rejen, tičal v lepi obleki, usnjati suknji ter zlata verižica je oznanjala njegov trgovski poklic. Tujec je brž uganil, da sva Slovenca ter začel hvaliti na vse pretege slovenski narod ter vzorno upravo v mariborski oblasti. Govoril je hrvaški, a že njegov glas me je dirnil tako neprijetno, da sem bil prepričan: Prišel je v najino družčino lopovski namen! Še danes ne vem, zakaj pravzaprav sem izvlekel z vso previdnostjo žepni nožič, odprl za hrbtom večje rezilo in držal smešno orožje pripravljeno v rokavu.

Od pohvale Slovenije je krenil sosed na svetovno vojno, katere se je udeležil na ruski fronti, kjer je bil ujet ter prepeljan v daljno Sibirijo. Kratko orisanih doživljajev si ni izmislil, ker je poznal natančno sibirske kraje do Vladivostoka. Dirindaj vojne mu je bil po-

vod, da je naglasil slab upliv medvojnih razmer na zarod, ki je doraščal v onih žalostnih ter težkih časih. Trdil je, da vse sedajne tatvine, uboje ter rope je rodila vojna. On kot prekupec konj ima priliko, da pride v vsa večja jugoslovanska mesta. Kako mora biti na primer pošten človek previden, da ni ob denar v Zagrebu na ulici, trgu ali prav posebno še kje v trgovini. Kolikokrat je opazoval na lastne oči, kako se podajo kar trije lopovi kupovat za par dinarjev klobas. Eden naročuje na dolgo ter široko, drugi se dobrika z vso prijaznostjo prodajalki, tretji pa krađe. Veliko bolj nevarno nego po trgovinah je po hrvaških sejmiščih. Bog ne daj, da bi nosil kupec denar v zadnjem hlačnem žepu ali v listnici v telovniku. On obuje vsikdar debelejši denar v čevlje, sicer bi že bil davno postal žrtev prefriganih in dobro organiziranih žeparjev. Med res zanimivim pripovedovanjem ter slikanjem žepnih tatvin je krilil z rokami proti meni in prijatelju. Naenkrat se je zarežal na ves glas in mi pomolil pod nos majhno listnico, katero nosim v hlačnem žepu od zadaj. Dal mi jo je seve nazaj, ker je bila prelahka s pripombo: »Glejte, tako se to napravi. Jaz sem govoril v vas in niti najmanj niste čutili, kedaj in kako sem segel v vaš žep.«

Ta proizvod spretnosti v žeparstvu je bil jaseen dokaz, da je zgovorni neznanec vse kaj drugega, le pošten konjski trgovec ne! Prijatelj je pogledal po torbi, če se je na polici, se potipal za žep, vidno prebledel, kar je tujec dobro zapazil ter se muzal pritajeno in nekako sam zase. Sprevednik je šel v teh trenutkih po hodniku, pogledal na kratko v naš oddelek ter sedel zunaj na svoj sedež. Vozili smo se od Ptuj naprej, Hrvat nama je zopet ponudil par prav mastnih in zavitih tolovaških doživljajev. Za me se očividno ni več

brigal. Sklonil je svoj dolgi ter koščeni hrbet proti prijatelju in mu razkladal, kako privlačen predmet so za lopove taki mali, debeli gospodje, ki se že kar na zunaj bahajo z bleščečo usnjato suknjo ter zlato verižico. Nič lažjega ni, nego tacega debelušastega bahača v vagonu oropati denarja ter dragocenosti. Tatvina ali viden rop se morata izvršiti, ko vozi vlak v kako večjo postajo. Še pred postankom vlaka je treba skočiti iz vagona in z Bogom — Miš, ko! Komaj je izrekel zadnjo besedo, je že držal v roki prijateljevo zlato verižico ter uro. Ravno smo bili na postaji Velika Nedelja, ko je hušnil tovariš ves prestrašen po koncu zagrabil vrtno no mu zlatnino, vzel torbo in izginil venkaj na hodnik. Nekaj je govoril s sprevednikom in ta je zahteval ponovno od smejočega se tujca voznih listek. Vse v redu, karta je bila plačana od Pragerskega do Čakovca. Prijatelj se in upal več na sedež, Hrvat se je pa tako smejal, da so mu solze zalivale oči in menil, da en tak le pod palcem debeli mariborski vinski trgovec je preplah za hrvaške razmere. Joj, da bi ga spasil oni prvi slavonski žeparji kje proti postaji Vinkovci: »Ondak z Bogom zlata ura i lanac!«

Po pristanku v Ormožu sem se pobiral tudi jaz iz vagona, ker sva bila s prijateljem na cilju. Hrvat me je pri izstopanju potrepljal med smehljanjem po rami in me poučil: »Gospod profesor, le lepo zaprite vaš nož, ker se boste peljali na vozu in bi se še lahko ranili, ako boste imeli tako malo zaupanja v voznika, kakor ste ga pokazali napram meni od Pragerskega do Ormoža.«

Lopov je dobro znal, da sem tiščal v rokavu odprti nož in me je pri slovesu kot strokovnjak osmešil prav pošteno.

Sprevednik nama je na ormoški postaji zaupal, da se vozi večkrat ta človek z jutranjim vlakom na tej progi. On sam je uverjen, da je tolovaj, a dokazati se mu doslej ni dalo nič. Iz bojazni za naju je prišel sedet pred naš oddelek, ker napram trem bi bila tudi grožnja z namerjenim revolverjem brezuspešna. Zahvalila sva se sprevedniku za čuječnost ter stražo. Prijatelj se je še le na vozu do dobra zavedel, v koliki nevarnosti je bila tokrat njegova torba, listnica in na zunaj vidna — zlata baharija. Sklenil je, da se bo v bodoče ogibal praznih vagonov, ker ti so prevelika vaba za lopove, katerih je že žalibog dovolj po sicer poštenu Sloveniji.

Naznanjamo svojim naročnikom in čitateljem, da smo dobili izredno zanimivo

POVEST

„TATENBACH“

Skoro po vsej Štajerski se širijo dogodki te zgodovinske povesti kot »ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU« Dr. O. Ilanig. V »Slov. Gospodarju« jo bomo začeli z novim letom objavljati. Opozarjamo cenjene naročnike na to povest.